

ליל שבת קודש פרשת שמות ה'תשס"ו

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' א' המדבר ממעלת התורה המביא חן וחכמה על האדם, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על כמה נקודות שבתורה זו של רביז"ל), איש הישראלי צריך תמיד להסתכל בהשכל של כל דבר, ולקשר עצמו אל החכמה והשכל שיש בכל דבר, כדי שיאיר לו השכל, שיש בכל דבר, להתקרב להשם יתברך על ידי אותו הדבר, וזה בחינת יעקב, כי יעקב זכה לכבודה שהוא ראשית, שהוא בחינת חכמה, אבל מחמת שאור השכל גדול מאד, צריכין להקדים בחינת מלכות, שהוא האמונה, אבל מי שאינו מקשר עצמו אל השכל והחכמה והחיות, שיש בכל דבר, זה בחינת עשו, שביזה את הבכורה, כמו שכתוב (בראשית כ"ה): "ויבו עשו את הבכורה"; דהיינו השכל, וזהו מלכות הרשעה, וצריך כל אחד ליתן כח לבחינת מלכות דקדושה להתגבר על מלכות דסטרא אחרא, וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ברכות ה.): 'לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע, ועל ידי מה נותן כח למלכות דקדושה? על ידי התורה, שהוא עוסק בכה, וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (קדושין ל:): 'אם פגע בך מנוול זה, משכחו לבית המדרש', כי על ידי התורה נותן כח למלכות דקדושה וכו', עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה עיקר עבודת האדם להסתכל על החכמה והשכל שיש בכל דבר, היינו על האלקות שיש בכל דבר, המחיה ומהווה ומקיים אותו דבר, כי הקדוש ברוך הוא הלביש אלקותו יתברך בכל פרטי הבריאה, ובכל הארציות והגשמיות יש אלקות, עד שבתוך כל פרטי דומם צומח חי ומדבר יכולים למצוא אלקותו יתברך, ולהתקרב אליו יתברך על ידי אותו דבר, וזה נקרא חכמה דקדושה, כי עיקר החכמה הוא רק להכיר את השם יתברך, והוא בחינת יעקב, שלקח את הבכורה, שהוא ה"הראשית חכמה" שיש בכל דבר, אבל מחמת שאור החכמה גדול מאד, לכן צריכין להקדים את המלכות, היינו האמונה הקדושה, ולהאמין מקודם באמונה שלימה שבוודאי יש אלקות בכל פרט ופרט של הבריאה, ומיד שיש לו אמונה ברורה ושלימה כזאת, על ידי זה לאט לאט הוא נכנס לתוך החכמה שיש בכל דבר, עד שמתגלה לו אלקותו יתברך מכל פרט, וכל זה נקרא הקמת

מלכות דקדושה, בחינת יעקב, שמקבל מלכותו הקדוש של השם יתברך על עצמו מכל פרטי הבריאה.

אבל זה לעומת זה יש מלכות דסטרא אחרא, מלכות עשו הרשע, שהוא מבזה את החכמה והשכל שיש בכל דבר, וכמו שכתוב (בראשית כ"ה) ויבז עשו את הבכורה, והוא אומר שהכל טבע מקרה ומזל חס ושלום, שעל שם זה נקרא "עשו", על שם שאצלו הכל "עשוי" וגמור, ועולם כמנהגו נוהג, וממנו חכמת הטבע והפילוסופיה, שכופרים בחכמת אלקות, ובמלכות דקדושה, ואין להם אמונה, ולכן צריכין ליתן כח למלכות דקדושה להתגבר על מלכות דסטרא אחרא, ואיך? על ידי לימוד התורה, כי התורה מגלה לנו איך שבכל הארציות והגשמיות יש אלקות, כי הלא כל הלכות התורה קשורים אל הדומם צומח חי ומדבר של עולם הגשמי, והתורה מלמד אותנו איך שיש תורה ואלקות בכל פרט ופרט, ולכן כל מה שאדם מרבה בעסק התורה, הרי הוא מתגבר מלכות דקדושה על מלכת דסטרא אחרא, ומכניע אותה לגמרי, ורק בכח התורה יכולים לנצח את מלחמת היצר הרועה להגביר מלכות הרשעה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (קידושין ל:) אם פגע בך מנוול זה, משכיהו לבית המדרש, וכן אמרו (שם), אמר הקדוש ברוך הוא, בראתי יצר הרע, בראתי תורה תבלין כנגדו, וכן אמרו (ברכות ה.) לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע, אי אזיל מוטב, ואם לאו, יעסוק בתורה וכו', כי רק בכח התורה יכולים להכניע מלכות דסטרא אחרא לגמרי, ומחמת זה הבעל דבר מתגבר מאד למנוע אדם מלימוד התורה, ומלביש עצמו בכל מיני מצוות, הכל למנוע אותו מלימוד התורה, ולכן צריכין להיות גיבור חיל נגדו, ולעסוק בתורה בכח גדול, ועל ידי זה יכניע אותו לגמרי, ויהיה תמיד דבוק בחכמה ובמלכות דקדושה, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב (שמות א') הבה נתחכמה לו פן ירבה והיה כי תקראנה מלחמה ונוסף גם הוא על שונאינו ונלחם בנו ועלה מן הארץ, ויש לומר שבפסוק זה מלובש כל השגה הנ"ל של רביז"ל, כי פרעה הרשע שהוא מלכות דסטרא אחרא, גוזר ואומר, "הבה נתחכמה לו", בא ונתחכם עם חכמה דסטרא אחרא, לבטל את לימוד התורה, וחכמה דקדושה, מגשמות ישראל, כי אם לא, "פן ירבה", יש חשש שירבו נשמות ישראל בלימוד התורה הקדושה, היינו בהמגילות הקדושות של התורה שיש בידם מן האבות, שהיו משתעשעים בהם בכל שבת, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה פרשה ה' ס"י י"ח) על הפסוק (שמות ה') תכבד העבודה על האנשים, מלמד שהיו בידם

מגילות, שהיו משתעשעין בהם משבת לשבת לומר שהקדוש ברוך הוא גואלן וכו', עיין שם, ופרעה מפחד, אם יעסקו נשמות ישראל בדברי תורה, אזי, "והיה כי תקראנה מלחמה", אם יצאו נשמות ישראל לקראת מלחמת היצר, וירגזו יצר טוב על יצר הרע, אזי, "ונוסף גם הוא על שונאינו", התורה יתוסף ליתן כח ליצר טוב שלהם שהוא עיקר שונאינו, "ונלחם בנו", שינצחו המלחמה נגדינו, "ועלה מן הארץ", כי גם מן הארציות והגשמיות יעלו וידבקו בהשם יתברך, כי התורה יגלה להם איך שמלכות דקדושה שורה גם בארץ ממש, ואזי יתבטל המלכות שלנו לגמרי, והבן, והשם יתברך יזכינו לעסוק בתורה הקדושה בכח גדול, ונזכה לראות בהקמת מלכות דקדושה ובישועתן של ישראל במהרה בימינו אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת שמות ה'תשס"ו

בשבת קודש בבוקר, בעת קידושא רבא, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בסיפורי מעשיות של רביז"ל במעשה מבערגיר ועני מעשה י' דף רמ"ד, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל ממשיך לספר, עד אשר בא אל הים, וחילש שם למצוא על כל פנים ספינה קמנה של ציירי דגים כדי לעבור עמה, ומצא ספינה, ולקח את בת הקיסר, כי הרוצח שהוא הס"מ, יש לו כל מיני תחבולות לתפוס נשמות ישראל ברשתו, ויש לו ספינה קמנה לעזור לו לצוד דגים בתוך רשתו, כי הדגים מרמזים על צדיקים שנמשלים לדגים (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ב'), והס"מ יודע איך לתפוס גם את הצדיקים בדברים קטנים, וכמו שפעם אמר רביז"ל, שהבעל דבר מדביק איזה שגעון דק בצדיקים כדי להכשיל אותם, וכעין שאמר פעם בענין זמן תפילה (חיי מוהר"ן סי' תפ"ז), שהצדיקים שונים מאד במה שמאחרין זמן תפילה, עיין שם.

והוא לא היה צריך אותה, כי היה סרים כנ"ל, אך היה רוצה למכרה לאיזה מלך, והיה מתיירא פן יתפסו אותה ממנו, והלך והלביש אותה בבגדי מאטראם (מלח), ונדמית לזכר, ועבר עמו בים, (מכאן ולהלאה נדבר על הבת קיסר בלשון זכר, כי בלשון זה סיפר רבנו, זכרוננו לברכה, מחמת שהרוצח הלביש

אותה כמו זכר), כי גם זה מנכלי ערמומיות הבעל דבר, שעושה מאדם שהוא בחינת אשה, היינו מקבל, ושצריך עדיין לקבל הרבה מרבו, ולשמש אותו בנאמנות, הבעל דבר עושה אותו לזכר, היינו למשפיע, ומסית אותו להיות משפיע ולהנהיג את אחרים, בשעה שאינו יודע אפילו להנהיג את עצמו, ולא די שאינו אומר דבר בשם אומרו, ואינו מגלה ממי קיבל הלימוד שלו, אלא גם בועט ברבו, ומורה הלכה בפניו, שעל זה החמירו חכמינו הקדושים מאד, ואמרו (תנחומא קרה) כל החולק על רבו כחולק על השכינה, ולכן צריכין לזוהר מאד מהסתת הבעל דבר, שמכנים באדם ישות וגדלות, ומלביש אותו בלבושים של זכר, כאילו הוא משפיע ומנהיג גדול, בשעה שאינו ראוי לאותו אצטלא כלל.

ובא רוח סערה ונשא הספינה אל הספר ושבר את הספינה, ובאו אל אותו הספר שהיה מדבר הנ"ל, שהיה שם הבחור הנ"ל, כי כתיב (תהלים ז) אתה מרום לעולם ה', שלעולם ידך על העליונה (כמו שפירש"י שם), כי הקדוש ברוך הוא מסבב סיבות לטובה, שסוף כל סוף יזכה אדם לבוא אל תיקונו הנצחי, ולכן גם כאן, בתוך תוקף צרת הבת קיסר, שנתפסה היד הס"מ הרשע ימח שמו, ורצתה למכור אותה וכו', לבסוף הגיעה אל המדבר שהחתן האמיתי שלה נמצא שם, וסוף כל סוף תזכה למצוא אותו, והוא התחזקות עצומה לכל אדם בכל זמן, שאף פעם לא יתייאש עצמו מן הרחמים, יהיה איך שיהיה, כי יש ענין שנתהפך הכל לטובה, ואין שום ייאוש בעולם כלל, והשם יתברך יזכינו לעמוד חזק על עמדינו, ונזכה להיות קשורים ודבוקים בו יתברך באמת, מעתה ועד עולם אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת שמות ה'תשס"ו

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעווין, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קע"ה המדבר ממעלת הבכייה מתוך שמחה, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, עיקר מעלת הבכייה הוא כשהיא מחמת שמחה וחדוה, ואפילו החרטה, טוב מאד שתהיה מחמת שמחה, שמרוב

שמחתו בהשם יתברך, הוא מתחרט ומתגעגע מאד על שמרד נגדו בימים הראשונים, ומתעורר לו בכיה מחמת רוב השמחה, וזה עיקר מעלת הבכיה, שתהיה מחמת שמחה, וזה ב'כ'י'ה', הוא ראשי תיבות ב'שמך יגילון כל היום (תהלים פ"ט), שעיקר הבכיה שתהיה מחמת שמחה בשמו יתברך, כי בכיה הוא מתעורר משם ס"ג, שהוא בנינה, ועל כן בכיה בנימטריא המלוי של ס"ג כמובא בכתבי האר"י, היינו שהתעוררות הבכיה תהיה משמחה, כי בינה לבא כמו שכתוב: "הלב מבין", ועיקר השמחה היא בלב, כמו שכתוב (תהלים ד): "נתת שמחה בלבי", ומשם צריך שתהיה התעוררות הבכיה כנ"ל, ועל ידי זה נמתק הבכיה, והבן, עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה רביז"ל מגלה לנו בתורה זו את עוצם מעלת הבכיה, ואיך שהבכיה צריך להיות מתוך שמחה דייקא, כי בכיה הבאה מחמת שמחה, נובעת מן התעוררות הלב אל השם יתברך, שמרוב תשוקה וגעגועין אחריו יתברך, הוא נתעורר לבכיה, והוא מתחרט מאד על הימים הקודמים שעברו עליו בחושך, והוא ענין לב נשבר, שעליו אמר הכתוב (תהלים נ"א) לב נשבר ונדכא אלהים לא תבוז, כי מרוב שברון לבו הוא משתוקק מאד אחריו יתברך, ומתעורר לבכיה, שבאמת טמון בתוכה שמחה עצומה באלקותו יתברך, מה שאין כן בכיה מחמת צער ועצבות חס ושלום, היא באה מן הסטרא אחרא, והשם יתברך שונא אותה, והוא כמו מי שברוגז ובכעס על השם יתברך חס ושלום, ומתרעם על מידותיו יתברך, ובוכה מחמת צער ועצבות, ועל בכיה זו אמרו חכמינו הקדושים (שבת קנ"א): על פסוק (קהלת י"ב) ושבו העבים אחרי הגשם, זהו הראות שהולך אחר הבכי, היינו בכיה שמקלקל כוח הראות, כי בכיה כזאת הוא סימן שאין אדם רואה אלקותו יתברך, מה שאין כן בכיה מחמת שמחה, ומלב נשבר, עליו אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נ"ט). כל השערים ננעלו חוץ משערי דמעות, שאפילו אם נגזר על האדם איזה גזירה רעה חס ושלום, עד שכל שערי תפילה ננעלו מפניו, על ידי בכיה ודמעות דקדושה, יכולים לפתוח כל השערים, וליכנס בתוכם, והוא כדוגמת מפתח כללי, שפותח את כל השערים כולם, ולכן גם משפט, שאדם צריך לשפוט עצמו תמיד בינו לבין קונו, ולבכות על חטאיו ועוונותיו, העיקר שיהיה מתוך שמחה ודביקות אל השם יתברך, שמגודל הכרתו בגדולת השם יתברך, הוא נתעורר לבכיה וחרטה על ימיו הקודמים, ומבקש ממנו יתברך שיקרב אותו אל עבדתו באמת, ובכיה כזאת פותח את כל השערים באמת.

וזהו מה שאמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה צ"ג סי' י"ב) כשם שלא פיים יוסף את אחיו אלא בבכיה, כך הקדוש ברוך אינו גואל את ישראל אלא מתוך בכיה, שנאמר (ירמיה ל"א) בבכי יבואו ובתחנונים אובילם, היינו שגאולת ישראל תלויה במדת הבכיה דייקא, כי על ידי שאדם מרגיל את עצמו לפרש כל שיחתו לפני השם יתברך, עד שבא לדמעות ולבכיה, והוא בכיה של שמחה כנ"ל, זה גואל את נפשו מתוך גלותה, וזה יביא את הגאולה לכל נשמות ישראל, ולכן הבכיה סימן על טהרת הנפש, והיא שייך לנשמות ישראל לבד, כי ממדת הרחמנות המושרש בתוך כל יהודי, הוא בא לבכיה מרוב שמחה, ומתגעגע אחריו יתברך, מה שאין כן גוי, שבטבעו הוא אכזרי, הבכיה אצלו הוא רק מחמת עצבות וכעס, שמתרעם על מידותיו יתברך, ואין הבכיה אצלו שום מעלה כלל, ולכן אשרי המרגיל לבכות לפניו יתברך מרוב תשוקה וגעגועין, ומרוב שמחה ששמה באלקותו יתברך, כי אז הדמעות שלו יפתחו כל השערים שלמעלה ושלמטה, ויזכה לגאולת הנפש והגוף, בכלל ובפרט, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר גורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב (שמות ב') ותפתח ותראהו את הילד והנה נער בוכה ותחמול עליו ותאמר מילדי העברים זה, ויש לומר שבפסוק זה מרומז השגה הנ"ל של רביז"ל בענין מעלת הבכיה, כי איתא בתיקוני זוהר (תיקון כ"א דף ג"ה:) על פסוק זה, ותפתח ותראהו את הילד, דא ישראל דפתחין בתשובתא בבכיה, זהו נשמות ישראל שפותחין במדת התשובה בבכיה, "ומיד", ותחמול עליו, שתכף ומיד שאחד מישראל מתעורר לתשובה מתוך בכיה, השם יתברך חומל ומרחם עליו, כי הבכיה פותח את כל השערים העליונים, ומעורר עליו מדת הרחמים, ותאמר מילדי העברים זה, כי הבכיה סימן מובהק של איש הישראלי, שיש בו טהרת הלב ומדת הרחמנות, המעורר אותו לבכיה לפניו יתברך, ולכן מדה כנגד מדה, הוא ממשיך על עצמו מדת הרחמנות, ונמתק מעליו כל הדינים.

וזהו דברי הבעל הטורים כאן, והנה נער בוכה, זה אהרן שהניחתו אצל התיבה, נע"ר בוכ"ה בגימטריא ז"ה אהר"ן הכה"ן, עיין שם, ולכאורה יפלא איך קשור בכייתו של אהרן כאן אצל משה? אבל על פי הנ"ל מובן מאד, כי אצל אהרן הכהן כתיב (שמות ד') וראך ושמח בלבו, ששמח אהרן בגדולת משה אחיו, ולא היה בלבו שום קנאה, אדרבה, שמח בגדולתו, ועל זה אמרו חכמינו הקדושים (מובא שם בפירש"י פסוק י"ד) שמשם זכה אהרן לחושן המשפט הנתון על הלב, כי ענין חושן המשפט הוא לשפוט ולדון עצמו בכל עת על כל עסקיו, שזהו עיקר מדת המשפט (ליקושי מוהר"ן חלק

א' ס' ט"ו), ואף על פי שהוא ענין של תשובה, ולב נשבר, אבל העיקר שיהיה מתוך שמחה כנ"ל, ולכן הלב ששמח בגדולת אחיו, ויודע את מעלת השמחה באמת, יוכל לעסוק במדת המשפט והדין, ולשאת על לבו חושן המשפט, כי גם בשעה שאדם שופט את עצמו, ונתעורר לבכיה לפניו יתברך, העיקר שיהיה מתוך שמחה כנ"ל, ולכן התורה מרמז לנו, שאצל אהרן נתייחדו שני מדות אלו ביחד, בכיה ושמחה, שזהו, והנה נער בובה, זה אהרן הכהן, שבכה על צרת אחיו, וראך ושמח בלבו, זה אהרן הכהן, ששמח בגדולת אחיו, כי הבכיה והשמחה קשורים זה בזה, וזהו עיקר עבודתינו בימי השוכבי"ם האלו, לבוא לפני השם יתברך בבכיה ובשמחה, ולבקש מלפניו יתברך שימחול לנו על כל חטאתינו, ובזכות התשובה והבכיה נזכה לגאולה קרובה באמת, אמן ואמן.

